

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 125. — ŠTEV. 125.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 28, 1929. — TOREK, 28. MAJA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Kompanija zmagala v Elisabethton.

ŽENSKA JE POSREDOVALA IN JE DOSEGLA USPEH

Ana Weinstock, ki je uslužbena pri zveznem delavskem departmentu, je pobotala nasprotujoči si stranki. — Delala je povsem tajno. — Štrajkarji so se vrnili pod kompanijskimi pogoji. — Medsebojne obveznosti.

ELIZABETHTON, Tenn., 27. maja. — Stavkujoči uslužbenci American Bemberg ter Glanzstoff korporacij so glasovali na velikem zborovanju da se vrnejo na delo pod kompanijskimi pogoji.

S tem je bila stavka oficijelno zaključena, in delavci se bodo vrnili danes na svoja mesta.

Upravna je bila posledica skoro osamljenih naporov Miss Anne Weinstock, osem in dvajsetletne zastopnice zveznega delavskega departmenta, ki je prišla pred dvema tednoma v Happy Valley s povelji svojega načelnika, naj skuša končati boj.

Miss Weinstock se je posrečilo dobiti od rajonskih tvornic ponudbo, ki je bila bolj spravljiva kot so bile dosedanje. O tej ponudbi so razmišljali ter je bila sprejeta.

Pogoji, pod katerimi je bila stavka končana, so naslednji:

Vsi prejšnji uslužbenci rajonskih predilnic se morajo takoj vrniti na delo.

Ce ne bo kak delavec dobil dela, bo kompanija navedla razloge, zakaj ga ni dobil.

Ce ne bo kak uslužbenec zadovoljen z razlogi, ki bodo predloženi na ta način, se bo lotil slučaja E. T. Wilson, "novi osebni uradnik" predilnic, ki bo predsedoval "kot nepristranska oseba".

Mr. Wilson bo edini sodnik, ki bo določal glede posameznikov. Kompanije so privolile, da ne bodo delale nikake razlike med delavci, če so člani unije ali ne.

Dve osebi sta odlično nastopili v uravnavi. Prva je Miss Weinstock, drugi pa je E. T. Wilson, ki je že preje materialno pomagal pri uravnavi stajke v Passaicu leta 1927.

Miss Weinstock, ki je doma iz Bostona, je na tajnem obiskala dr. Mothwurga ter ga pregovorila, da je zopet otvoril pogajanja s stavkarji. To je bila zelo težavna naloga. Največja tajnost je obdajala pogajanja in niti stavkarski voditelji niso vedeli, da je Miss Weinstock v Elisabethton.

SAMOUUPRAVA ZA INDIJCE

Znani indijski politični pisatelj zahteva enak status za države in province ter kritizira indijske vladarje, ki se zanimajo le za tuje interese.

SIMLA, Indija, 27. maja. — Znani indijski politični pisatelj Chin Tamani je govoril na konferenci zastopnikov indijskih držav ter rekel:

— Mi zahtevamo za vso Indijo enotno ustavno samoupravo, vsled katere ne bi bil en del dežele pod nečastno tujo vladno, drugi del pa pod domačo, vendar pa skrajno avtokratično vladno.

Govornik je nadalje izjavil, da so politični voditelji angleške Indije opustili svoje stališče nevarnosti v zadevi indijske države.

Indijski knezi zasledujejo pri tem le sebične namene, kar je skrajno škodljivo razvoju dežele. Vsi indijski knezi so polni obžalovanja vrednega neznanja.

napram svojim lastnim rojakom ter simpatizirajo s tujim elementom. Knezi naj dokažejo svoje zanimanje za cilje angleške Indije s tem, da dajo svojim deželam ustavno vladno.

Velike indijske politične organizacije naj bi sestavile enotno zvezno ustavo, ki bi dajala vsem provincam iste pravice.

172 UR V ZRAKU

FORT WORTH, Texas, 26. maja. — Ob štirih popoldne se je spustil na tla enokrilnik "Forth Worth", s katerim sta se nahajala pilota Reginald S. Robins in James Kelly 172 ur v zraku. S tem sta prekosila za enoindvajset ur rekord, ki ga je dosegel armadni aeroplan "Question Mark". Motor je ves čas brezhibno deloval.

Mrs. Tunney izven nevarnosti.

BRIONI, Italija, 26. maja. — Mrs. Gene Tunney bo jutri zopet preiskal profesor Arthur Wolf-Mayer, berlinski specialist, ki jo je prvič operiral dne 30. aprila radi ognjenega slepica. Zdravniki so izjavili, da je Mrs. Tunney izven nevarnosti.

DR. SCHACHT JE ZAVRNIL OSTRE ZAVEZNIŠKE POGOJE

Zavrnil je dvojno letno plačilo ter vztrajal pri svojih rezervacijah k Youngovemu načrtu — Zastopniki upniških narodov so se v nedeljo zadnjič sestali da dosežejo kompromis. — Glede raznih točk je bil sklenjen sporazum.

PARIZ, Francija, 27. maja. — Zelo malo verjetnosti je, da bi drugi komitej izvedencev uravnal problem reparacij ter dosegel končno uravnavo. To pa seveda še ne pomenja, da se bo popolnoma izjalovila naloga izvedencev. Tekom tega tedna bodo završili svoje delo ter dosegli uravnavo glede plačil, v kolikor je Nemčija pripravljena plačati.

Določili bodo najvišjo in najnižjo vsoto, ki jo zahtevajo, oziroma bi jo eventualno sprejeli od Nemcev. Le malo je verjetno, da bi bil dosežen popoln dogovor.

Dr. Schacht, načelnik nemške delegacije, ni hotel sprejeti take uravnave, da bi dala Nemčija nekoliko manj kot pa je želel, kajti bal se tje reakcije v domači deželi.

V tem oziru se pa popolnoma razlikujejo od zavezniških delega-

tov. Pokazali so popolno samostojnost in neodvisnost ter so sprejeli vse žrtve. Šli so celo dalje kot so v pričetku domnevali. Njih vlade so jim dale povsem proste roke v vseh zadevah ter jim naročile skleniti uravnavo celo v svojo škodo. Angleški, francoski, belgijski in italijanski delegati so se zadovoljili z letno odškodnino, ki znaša nekoliko več kot dva tisoč milijonov zlatih mark.

STRAŠNE ŽRTVE PREMOGOVNE INDUSTRIJE

V poljih trdega premoga se je sedemstisoč premogarjev smrtno ponesrečilo. — Število ranjenih in poškodovanih je znašalo 90.000.

SCRANTON, Pa., 27. maja. — Skladi antracitnega premoga v severiztočnem delu Pennsylvaniji so zahtevali več človeških žrtv kot najbolj krvave bitke svetovne zgodovine. Nbroj ljudi je bilo ubitih oziroma poškodovanih tekom dolgih let antracitne industrije.

Izza leta 1970, odkar vodijo statistiko, tje bilo ubitih sedemstisoč premogarjev. Izgubili so življenje vsled eksplozij, posipov in drugih neozgod. Te številke se tičejo samo treh okrajev Pennsylvanije.

V istem času pa je bilo v celi deželi usmrčenih oziroma poškodovanih devetdeset tisoč premogarjev.

Naznanilo

Ker bo Sakser State Bank potrebovala za bančne posle vse poslošje na 82 Cortlandt Street, kjer je bil doslej "GLAS NARODA", se bomo z jutrišnjim dnev preselili v nov, večji in modernejši prostor v hiši

216 WEST 18 STREET
NEW YORK CITY

Vsled selitve bo morda nekoliko zastoja v tej ali oni stvari, naprimer pri odpravi lista, knjig in drugih naročil, kar naj nam rojaki oprostite.

V par dneh bo vse v polnem redu in tiru ter si bomo z vso silo in vso voljo prizadevali, da ustrezemo našim narcčnikom in čitateljem.

Newyorške rojake, oziroma one, ki se mudijo v New Yorku, vabimo, naj nas obiščejo v novih prostorih.

Uprava "Glasa Naroda"

CALLES BO LINDBERGHU ZA PRIČO

Prejšnji mehiški predsednik bo v kratkem odstopoval v Združene države, da se udeleži ceremonije. — Morrow je došel v New Jersey.

Prejšnji predsednik Plutarco Elias Calles, 'železni mož Mehike', bo pričel pri poroki Miss Ane Morrow s polkovnikom Charles Lindberghom. Tako je bilo objavljeno v listu "Le Prens" v Mexico City ter nato brzojavljeno listu "World".

Glasilo se je načelje, da bo prejšnji mehiški predsednik v par dneh odstopoval v Združene države in da se bo napotil direktno v kraj, kjer se bo vršila poroka.

Poslanik Morrow, oče neveste ter dober prijatelj Callesa, je došel naj svoj dom v Englewoodu, N. J.

Prijateljstvo col. Lindbergha s prejšnjim mehiškim predsednikom Callesom se je pričelo na Val Buena letalnem polju v novembru leta 1927, ko je vprizoril ameriški neoficijelni poslanik svoj pollet dobre volje v Mehiko ter latinsko Ameriko. To potovanje se je završilo v glavnem vsled prizadevanj Morrowa, in Calles je bil najožji prijatelj ameriškega poslanika. Vsled tega je bilo povsem naravno, da sta postala Calles in Lindbergh prijatelja.

Prva stvar, ki je zbližala oba

moža, je bila mržnja do cermonij. Calles se je dvignil iz navadnega naroda in revščine. Ket tene prijatelja je vprašal Morrow Callesa, potem ko je postal mehiški predsednik: — Zakaj ne vprizorite nekaj družabnega v palači?

— Ne maram družabnega življenja, ker sem priprost mož iz priprostega naroda.

Razven prijateljstva s poslanikom Morrowom ter polkovnikom Lindberghom, ima Calles še druge ameriške vezi, kajti njegova hčerka Ernestina se je pred dvema leti poročila z mladim ameriškim inženirjem Robinsonom v New Yorku.

V Englewoodu je ostala večeraj družina Morrowa nedostopna in zastražena. Telefonskim klicem ni nihče odgovorjal.

ITALIJANSKI SENAT ODOBRI LATERANSKI PAKT Z VATIKANOM

Italijanski senat je odobril lateranske pogodbe. — Treba je le še formalnega podpisa italijanskega kralja in papeža. — Mussolini je precej zagonetno govoril. — Papež bo stopil iz Vatikana 2. junija da bo blagoslovil laško delavstvo.

RIM, Italija, 27. maja. — Italijanski senat je v soboto odobril lateranske pogodbe z Vatikanom s 315 glasovi proti 6. Vsled tega preostane še formalnost, da kralj in papež podpišeta pogodbo. Kot že prej v poslanski zbornici, je ministrski predsednik Mussolini tudi v senatu govoril da utemelji odobrenje pogodb.

EVANGELINA POŠKODOVANA

Voditeljica Salvation armade je bila močno poškodovana, ko je njena kara trčila v drog. — Evangelina si je pretresla možgane.

Miss Evangeline Booth, poveljnica Salvation armade v Ameriki, je še vedno bolna na svojem domu v Hartsdale, Westchester, po resni poškodbi z avtomobilom, ko je njen šofer zavozil v jarek, da se izogne koliziji z neko drugo karo.

Služabniki so izjavili, da je došlo do zdravnik definitivno preteženje možgan ter številne poškodbe in odrgne na njenem životu.

Nikakih X-Ray slik ni bilo mogoče napraviti, če ji je počila lobanja, dokler ne bo Miss Booth okrevala od šoka ter bolečin v glavi.

Čeprav se je pripetila neozgoda v petek, ko se je nahajala Miss Booth na poti v New York v armadni glavni stan, je postalo to znano šele v nedeljo. Različni stranski uradi Salvation armade so izvedeli za celo stvar šele v ponedeljek.

Nesreča se je pripetila nekako eno miljo južno od Hartsdale, na Central Ave. Šofer Miss Booth je imel dve izbiri, da namreč razbi-je karo pred seboj ali pa zavozil v jarek ter trčil v brzojavni drog.

Med drugim je rekel — Italija ni prišla vsled teh pogodb pod papežovo oblast, pač pa je postal Vatikan vsled te pogodbe italijanski. Obe sili sta strogo ločeni. Mojega govora v poslanski zbornici nekateri niso razumeli in vsled tega smatram za potrebno, da se dotaknem spornih točk. Bilo je treba očistiti ozračje, ker je postalo preveč megleno, kajti značaj in končni cilji pogodb so se popolnoma izpremenili.

Papež Pij bo mogoče prvič stopil iz Vatikana dne 2. junija. Ob tej priliki bo proglašen svetnikom Don Bosco, ustanovitelj Salezijancev. V duhovniških krogih so večeraj namignili, da je papež prvotno nameraval priti iz Vatikana šele 6. junija. Ta namen je pa opustil, ker ni 6. junij nikak zakoniti praznik ter bi rimsko delavstvo ne imelo prilike, da se udeleži proslav in sprejme papežev blagoslov.

"Rothe Fahne" zopet zatrta.

BERLIN, Nemčija, 27. maja. — Vlada je zopet zatrla komunistično glasilno "Rothe Fahne". List je bil že prej nešteto krat zatrt. V sedanjem slučaju ne bo smel izhajati štiri tedne.

Kabinet je sklenil podaljšati postavbo za varstvo republike za nadaljna tri leta. Ta postava se obrača v glavnem proti prekuenškim delavnostim, komunistov in monarhistov.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslaviji			v Italiji		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREH TEDNIS
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sauer, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
22 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inosestanstvo za celo leto	\$7.00
Za tretje leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 22 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

MEMORIAL DAY — 30. MAJA

Spominski dan — Memorial Day — dan kinčanja grobov vojakov, padlih za domovino.

Pokopališča so polna ljudi, prinašajočih cvetje na grobove svojih dragih. Veterani Civilne vojne se mešajo z mlajšimi generacijami med nagrobnimi spomeniki.

Tako je po koncu državljanske vojne se je sprožil misel, da bi se določil poseben dan za počaščenje žrtev Civilne vojne. Od tedaj je Memorial ali Decoration Day postal uradni praznik širom vseh Združenih držav razen v južnih državah. Osmereca teh držav proslavlja ta spominski dan na drugi datum.

Svetovna vojna je potisnila spomin na prejšnje vojne v ozadje in jih v primeri napravila neznatnim. Vendarle je bila državljanska vojna najbolj krvavo krvoprolitje za Združene države. Na severni strani je bilo 2,800,000 ljudi pod orožjem. Sila južnih držav se je cenila na en milijon ljudi. V severni vojski je padlo 359,000 ljudi — daleko večje število kot je padlo Amerikancev v svetovni vojni.

Ko je državljanska vojna izbruhnila, so bile Združene Države mnogo manjše kot dandanes. Prebivalstvo je štelo kakih 35 milijonov duš — manj kot tretino sedanjega prebivalstva. Inorodni Amerikanci so igrali veliko vlogo v zmagi Severnjakov, zlasti Nemci, Irci in Škandinavci. Velika imigracija iz jugo-vzhodne Evrope ni bila še započela. Malo je bilo tedaj Italijanov, Rusov, Čehov ali Jugoslovancev v Združenih državah. Jug je skoraj izključno obstajal — kakor še danes — od prvotnih Angležev in Črncev.

Pred državljansko vojno so bile Združene države razdeljene v dva tabora: južne države, ki so imele suženjstvo in svobodne severne države. Črni sužnji na Jugu so bili histven del tamošnjega gospodarskega življenja. Vsak poskus, da se suženjstvo odpravi, je zadel na oster odpor v južnih državah. L. 1860 je bil izvoljen predsednikom Abraham Lincoln, neizprosni nasprotnik suženjstva. Jug se je spuntal in izstopil iz Unije. Radi tega je sledila vojna, ki je trajala štiri leta. Južna vojska je bila končno premagana, suženjstvo je bilo odpravljeno in jug zopet spojen z Unijo.

Čas je premostil nasprotstvo med Jugom in Severom. Prvi znaki resničnega prijateljstva se je pokazal l. 1898 za časa španjsko-ameriške vojne, ko so se vojaki Severa in Juga borili drug poleg drugega.

Memorial Day v počaščenje padlih vojakov je še edini živ spomin na ono strašno bratomorno vojno. Ob enem je zadobil tudi širši pomen, kajti istega dne slavimo padle vojake tudi poznejših vojn.

FLIS.

ČASI SE IZPREMINJAJO

Te dni se je zglasil v prenočišču za brezdomce v Strombergu (Hundsruceku) mlad mož brez sredstev in je prosil, naj ga vzamejo pod streho. Na vprašanje kdo je, je izpolnil prijavnico in zapisal vanjo svoje ime: nadvojvoda Frane Jožef.

Predstojništvu zavoda se je stvar videla čudna in je zahtevalo od prišleca dokazne listine, da je res to, za kar se izdaja. Nato je Frane Jožef potegnil iz žepa kopo papirjev, s katerimi je izpričal, da je sin nadvojvode Leopolda Salvatorja in njegove žene Blanke. Povedal je tudi, da je brez sredstev in da potuje peš v Trier.

Leopold Salvator in njegova žena Blanka spadata med tiste sodnike bice habsburške dinastije, ki so niso hoteli pokoriti za-

konu republike Avstrije in se niso odrekli pravicam nekdanje dunajske vladarske hiše, zaradi česar jih je avstrijska vlada izgnala iz Avstrije. Nadvojvoda Frane Jožef, za katerega gre v konkretnem primeru, je deveti otrok iz zakona med Leopoldom Salvatorjem in Blanko. Zdj mu je 25 let.

Poznavalci nekdanjega dunajskega vladarskega doma so že razmišljali, kako je mogoče, da je nadvojvoda padel tako globoko in se potepa po svetu. Prišli so do zaključka, da morda ne počenja tega, ker mu manjkajo potrebna sredstva za življenje, ampak ker je lahko mogoče, da ga je privedla na to pot živna prenapetost, kar vsekakor ne bi bil prvi slučaj habsburške rodinice.

Madžarski magnati iščejo kralja.

Kdor izposluje revizije trinaonske mirovne pogodbe, dobi avtomatično pravico do madžarskega prestola, je izjavil nedavno na političnem shodu volja probujačih se Madžarov poslanec dr. Tibor Eckhardt. Samo zakoniti kralj Otto Habsburg, legitimni naslednik svojega očeta, lahko dobi nazaj izgubljeno državo, samo on more s svojo avtoriteto znova združiti Madžare v vseh državah v enotno državo, pravijo prvaki madžarskih legitimistov, grofje Andrássy, Appony, Zichy in kakor se že imenujejo.

Madžarska vlada svečano izjavlja, da se ukloni sklepni zavezniki konferencie iz leta 1921, po kateri je prepovedana restavracija Habsburžanov. Nadalje izjavlja madžarska vlada, da se bo sporazumela z veselimi in da ne bo brez njihovega dovoljenja v tej zadevi ničesar ukrenila. Tako se je glasila deklaracija, ki jo je izročila madžarska vlada 10. novembra 1921 zaveznikom poslanikom v Budimpešti. Dan poprej je madžarski parlament s posebnim zakonom razveljavil dedno pravo Habsburžanov na madžarski prestol.

Kdo nam prepove izvoliti Habsburžana za kralja? Razveljavljeno je samo dedno pravo, niso pa prepovedane volitve, trdi skupina madžarskih monarhistov, ki se zbirajo v palači nadvojvode Jožefa, v neposredni bližini krasnega kraljevskega gradu v Budimpešti. Nadvojvoda Jožef je bil rojen na Madžarskem, njegov oče je bil madžarski nadvojvoda, bil je velik prijatelj ciganov obojega spola in napisal je tudi cigansko slovnico. Pri tem je pa pozabil polniti si žep v svojem sinu ni zapustil razen generalnega čina skoro ničesar. Zato so izgledi "očeta vojakov" Jožefa, ki je bil med vojno poveljnik avstrijske armade na italijanski fronti, v borbi za madžarski prestol zelo slabi. Vse tradicije nič ne pomagajo, če ni denarja za propagando in podkupovanje volilcev.

Mnogo več privržencev ima mladi nadvojvoda Albrecht Habsburški, ker je podedoval po svojem očetu Friedrichu polno možno duhovitost in ker ga že več let izdatno podpira častiteljna mati Isabela, ki je hotela že pred vojno spraviti svojo hčerko na avstrijski prestol; tem, da bi se poročila s prestolonaslednikom Francem Ferdinandom, ki ji ga je za prevzela mlada dvorna dama, grofica Chotkova. Albrecht je čistokrvni Habsburžan, ima pa mnogo denarja, s katerim je pridobil nekaj učenih mož, ki so lansirali v javnost vest, da ni pravi Habsburžan, marveč potomec prvih madžarskih knezov iz rodu pravljničnega ustanovitelja Madžarske Arpada. Ali je mogoče, če je Arpadov rod izumrl že leta 1332? Toda učeni moške trdijo, da se je neka knežinja iz Arpadovega rodu poročila v Francijo in je postala praprababica francoskega rodu Croy. Skrbna Albrechtova mati Isabela ima med svojimi predniki nekaj potomev iz te rodovine. Zato Albrecht Habsburški ni Habsburžan, marveč pristen potomec Arpadovega rodu in proti njegovi izvolitvi za madžarskega kralja torej ni pomislekov. Albrecht ima mnogo denarja in zato tudi mnogo privržencev. On financira iredentistični pokret in če se pojavi kje v provinci, mu izkazujejo Madžari vse časti, kakor da je pravi kralj.

Med madžarskimi monarhisti so pa tudi praktični možje, katerim je jasno, da noben Habsburžan ne bo mogel podkupiti zaveznikov, pa naj bo še tako bogat. Ti si hočejo pomagati na drug način. Enkrat se navdušujejo za personalno unijo z Jugoslavijo, drugič z Romunijo, potem sanjajo o indijskih maharadžah in poglavarjih afriških zamorcev, misleč, da bi bilo najbolje, če bi postal madžarski kralj angleški princ. V dvornem koleždarju so našli kot kandidata na madžarski prestol yorškega prince, ki pa o teh kombinacijah, rojenih v kavarni "New York" v Budimpešti, doslej nima niti poj-

ma. Široki sloji madžarskega ljudstva so nekaj časa celo mislili, da bi bil za madžarskega kralja še najbolj pripraven znani angleški novinarski magnat lord Rothermer, ker je bogat tujec in ker dela pomembno propagando za revizijo mirovnih pogodb.

Tako fantazirajo madžarski magnati o svojem bodočem kralju in se navdušujejo zdaj za 16 letnega dečka Ottona Habsburškega, zdaj za starega trgovca Rothermera. Vse to počenja z ediniim namenom, da bi madžarsko ljudstvo ne prišlo do besede in da bi ne izsililo od nadutih magnatov demokratske ustave, po kateri bi imelo pravico sodelovati pri opravljanju države.

ZLOČINSKE ŽENSKÉ

Angleška policija je ugotovila, da je po vojni izredno naraslo število ženskih zločincev. Baje je to posledica vojnih let, ko so postajala dekleta prezgodaj samostojna. Med voditeljicami sedanjih zločinskih tolpe je vsekakor več žensk, ki so bile med vojno zaposlene pri vojaštvu in v tovarnah namestu na fronto odpoklicanih moških. V navodilu, ki ga je razposlal Scotland Yard (londonsko ravateljstvo) se delijo zločinke na tri razrede. K prvemu spadajo one, ki so vedno dobro oblečene, izobražene ter imajo veleumestni nastop. Prikažejo se ob seziji v najboljših kopalnicah na Angleškem, pa tudi na Francoskem. Smukajo se okoli mednarodnih bogatašev, hotelov in bank. Po večini so velanjen epi mednarodnih vlomilskih, tatinskih in drugih družbah. Te ženske o priliki tvegajo tudi najdrzejši rop, če treba, ugrabijo tudi otroke. Na razpolago so jim avtomobili in motorni čolni, s katerimi lahko hitro pobegnejo. — Drugi razred tvorijo "podgane", ki kradejo po trgovinah, pri zlatarjih in drugod. Velike trdnice imajo zdaj lastne ženske policiste, ki nadzorujejo te "odjemalke". Po večini pridejo po dve ali tri skupaj. Če ujamemo tatinsko "podgano", ne najdemo pri njej pogosto ukradenega blaga: odnesla ga je njena tovaršica, ki se je držala v ozadju. — Tretjo skupino imenujejo "pridna dekleta". Služijo kot hišne, pesturje ali kuharice. Pri prvi priliki ukradejo gospodarja, kateremu se znajo poprej prekipiti, in pobegnejo. Vse te žene so po večini jako mlade.

IZZA DAVNIH DNI

Nekje na Tirolskem je bil v drugem letu svetovne vojne invalid, katerega so odposlali domov kot popolnoma nesposobnega. Ko je bil že par mesecev doma, je prejel župan njegove občine dopis okrajnega glavarstva z pozivom, da občina poroča o stanju invalida C. Na vprašanje "Kakšno poškodbo?" je župan odgovoril, da je imenovan C. izgubil v vojno desno oko ter da nosi stekleno, to se pravi, umetno oko.

Par dni na to pa je zopet prišel dopis z vprašanjem, je li se je stanje invalida C. že kaj zboljšalo. Župan pa seveda na to ni mogel ničesar odgovoriti ter je preko rubrike napravil črto ter dopis vrnil. Že v dveh dneh pa je dobil istega vrtnjega z zahtevom, da mora tudi na to vprašanje odgovoriti. Župan se povelju ni smel izogniti, zato je napisal: Invalid C. še vedno ne more videti z steklenim očesom. — Ta odgovor je merodajne kroge na glavarstvu najbrže zadovoljil, kajti sedaj ni bilo formuliranja več nazaj.

Zdi se nam, da se nekaj sličnega ne dogaja samo na Tirolskem, pač pa tudi po drugih krajih.

Leta 1927 je ministrstvo za zdravje na Angleškem preiskalo 1 milijon hiš. Od teh jih je 13,260 takih, ki so neprimerna za človeka bivališča.

ZA POLDEVE SO SE ZAVZELI

Pariz se te dni imenitno zabava na račun nekaterih poslancev, ki so pošteno naselili. Naenkrat so dobili pisma, v katerih jih pisce prosijo, naj se zavamejo za narod Poldevov. Ta narod baje grozno trpi pod srednjeveškim tiranstvom svojih veleposestnikov, ki ljudstvo tako pritiskajo in izkoriščajo, da se mora zgrazati ves civilizirani svet. Poslanci naj bi v parlamentu nastopili v zaščito tega nesrečnega naroda, in izposlovati od vlade, da se zanj zavame. To bi se lahko zgodilo na ta način, da bi nastopila Francija s svojo avtoriteto proti izkoriščevalcem nesrečnega naroda Poldevov. Zakonodajalec naj bi se spomnil ubogega ljudstva in to bi priložili spomenici, ki jo nameravajo Poldevi predložiti odboru za pravice narodnih manjšin pri Ligi narodov. Podpisani so bili čudni svetniki: g. Lynexi Stantov, kar zelo spominja na francoski izraz l'inexistant, kar pomeni neobstoječ, dalje gospod Lamiklaff, kar pomeni "ami d' A. F.", to se pravi prijatelj "Action Francaise" itd.

In res, pisma so pisali poslanecem gospodje od "Action Francaise", glasila skrajne desnice. Pisali so vsem odličnim poslancem levčarskih strank. In večina je šla na lim. Ne da bi segli po lekšikonu in se prepirali, če je na svetu sploh narod Poldevov, so odgovorili na pisma s primernimi spomenicami in obljubo, da se bodo v parlamentu za narod Poldevov zavzeli. Zgrazali so se nad zatiranjem ubogega ljudstva. Poldevov in nekateri so celo zatrjevali, da so jim razmere, v katerih žive Poldevi, dobro znane. Med levčarskimi poslanci se je našel celo mož, ki je za žive in mrtve trdil, da je že davno iskren prijatelj naroda Poldevov.

Kaj je sledilo, si lahko mislimo. Francozi se radi smeje in sedaj se smeje ves Pariz levčarskim poslancom, ki toliko vedo o narodu, katerega sploh ni.

Šolski predstojnik odstopil.

MADRID, Španska, 26. maja. — Rektor madridskega vsenčilišča, Bernejo, je vložil svojo resignacijo radi dijakov, katere so poslali v zapor, ker so bili zastavkali. Rektor je rekel, da niso bili pred sodiščem niti zaslišani. Minister za javno vzgojo, ki je sprejel resignacijo Berneja, je pregovoril slednjega, da je ostal v uradu, dokler ne bo vlada odločila glede njegovega protesta.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

GROZNA RODBINSKA TRAGEDIJA V PARIZU

V Parizu se je te dni odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. Sofer Henri Junin je ustrelil svojo pastorko in svojo ženo in si pogljal kroglo v glavo. Pastorka je bila takoj mrtva, dočim so Junina in ženo težko poškodovana prepeljali v bolnico.

Vzrok tragedije je nenavaden. Henri Junin je bil do ušes zaljubljen v svojo pastorko. Junin je je neprestano zalezoval, toda mati, ki je vedela za početje svojega moža, je pazila na hčerko. Pa tudi dekle se je branilo vsiljivega očima.

Dne 1. maja je prišel Junin precej vinjen domov. Zahteval je od pastorko, da ga objame in poljubi, toda dekle se je pohotnežu uprilo. Ker je postal očem nasilen, je hotelo dekle pobegniti. Toda bi lo je že prepozno. Sofer je bliskoma potegnil samokres in ustrelil pastorko. Zadeta v tilnik, se je pastorka zgrudila mrtva na tla.

Strel je čula dekletova mati, ki je bila v sosednji sobi. Planila je v spalnico, morilec je pa ustrelil frikater tudi v njo. Nato si je postavil samokres na glavo in sprožil. Kljub težki poškodbi pa je imel še toliko moči, da je zbežal na ulico, kjer se je pa zgrudil, nakar so ga prepejali v bolnico.

Njegovo ženo je našla policija še pri zavesti. Ko so jo vprašali, kaj se je zgodilo, je dejala, da se ničesar ne spominja. Na kliniko ni hotela, češ, da se počuti dobro. Nesrečnica je bila ranjena v glavo, prsa in vrat, pa v razburjenosti bolečin ni čutila. Sloma so jo morali prepejati v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

ZBOLJŠANO DOMAČE SREDSTVO

Znani berlinski zdravnik dr. Heim je bil poleg svojega velikega strokovnega znanja tudi velik humorist. Berlinčanje so ga kratkoma nazivali "stari Heim". Nekoga dne so ga pozvali k neki bolnici kateri pa ni bilo nič posebnega, le glava je je nekoliko bolela. Zato tudi ni marala za zdravnikove nasvete in navodila, pač pa je le hotela zvedeti, ako ji neko domače sredstvo, ki so ga ji priporočali, ne bo škodovalo. "Rekli so mi namreč, ako bolečine nastopijo, naj položim na glavo porjeto kislega zelja. Kaj pravite k temu, gospod svetnik?" Heim je zelo resno prikimal ter še bolj resno dejal: "Izvrstno, — samo to vas prosim, da gotovo ne pozabite vrhu zelja položiti tudi veliko krvavo klobaso."

Nasveti za potnike.

Potovanje je velik vžitek, če se po načrtu in brez zadržka pride na cilj. Previden, izkušen potnik si pred odhodom pripravi prtljago, listine in denarna sredstva, da lahko mirno živa udobnost potovanja.

Potovalna sredstva morajo biti dovoljna ter jih je treba varovati pred zbugo in tatvino. Zato svetujemo potnikom za splošno ravnanje sledite postopanje:

Gotovine se naj ima seboj ne več kot \$100.—

Pripravno je imeti seboj nekaj francoskega, jugoslovanskega, oziroma italijanskega denarja za slučajne izdatke na železnih in evropskih.

Ostali denar naj se ima v takih čeki, ki se vnovčijo v domovini kakor hitro se jih predloži. V to svrhu izdaja naša banka CASHIER'S CHECKS, ki so takoj plačljivi pri vsaki večji banki v Jugoslaviji. Našim potnikom izstavljamo take Cashier's Checks brez stroškov.

Priporočamo tudi Traveler's Checks, za katere se plača pristojbina od 15c za \$100.—

Denar, katerega se ne vzame seboj, se naj naloži tako, da se z istim tudi iz starega kraja brez zamude in stroškov lahko razpolaga.

Potnikom, ki se peljejo v domovino bodisi le na kratek obisk ali pa za stalno, svetujemo da naložijo svoje prihranke pri nas po 4% obresti. Po naših navodilih je vlagateljem omogočeno, da s svojimi vlagami tudi iz starega kraja poljubno in brez stroškov razpolaga.

Končno opozarjamo potnike na to, da za svoje vloge pri lokalnih bankah zahtevajo NEW YORK DRAFT, ker se more draft vnovčiti pred vkrcanjem na parnik.

Sakser State Bank

Peter Zgaga

Rojak me vprašuje, kaj bi jaz napravil, če bi imel Rockefellerjeve dohodke.

Jaz bi rajše vprašal Rockefellerja, kaj bi on napravil, če bi imel moje dohodke.

Znani suhač je imel predavanje.

Da natančno pojasni škodljivost pitja, je postavil na mizo kozarec čiste vode, in kozarec zganja. Zatem je položil v vodo glisto, in glista je veselo plavala. Ko jo je pa djal v zganje, je takoj poginila.

Gospod — se oglasi pijanec v zadnji klopi — kakšno pa je tisto zganje? Dajte ga meni. Jaz imam namreč tudi gliste.

V neki zapadni državi je prišel pred sodišče rojak, ki se je bil precej pregrešil proti postavi. Najmanj eno leto bi mu ne sfalilo. Kaj, če bi se neumnega naredil? — Je pomislil in storil tako.

Oblasti se nikakor niso strinjale. Prva stranka je zatrjevala, da je neumen, druga stranka je dokazovala, da se samo neumnega dela.

Dali so ga zdravnikom v opazovanje. In po dolgem opazovanju je zdravnik izjavil:

Ta človek je preveč neumen, da bi se znal delati neumnega ter je vsled tega neumen.

Zakaj kadíš lončeno pipo? — je vprašal prijatelj prijatelja.

Za to, da je ni treba pobirati, če mi pade na tla.

Umrl je možak, ki ni nikdar lagal. Niti ženski ne.

Umrl je kot pečenec.

Norec ima srečo.

Jaz mu jo iz vsega sreča privoščim, ker jo je potreben.

Prijatelj me je v pismu vprašal, kaj pravzaprav pomeni beseda "Blue Law".

Težak odgovor, dragi moj, poskušal bom pa vseeno. "Blue Law", oziroma višnjeva postava je črna misel, rojena v brezbarvnem srečnem človeškem glazbi, ki hoče z zeleno hinavščino pripraviti belega moža do tega, da bi krvavodeče gledal.

Slovenci v Downtownu se nočejo in nočejo spoprijazniti s prohibicijo. Zadnjič je prišel v hišo rojaka agent ter mu rekel, naj ga pelje v klet. Pri sebi je imel varant od sodišča.

Rojak mu odpre vrata v klet in pravi pomembno:

Da, varant imaš, da greš v klet, nimaš pa varanta, da boš prišel iz nje.

Pravijo, da se je agent premislil.

Živel je zakonski par, ki je imel dva otroka, fanta starega petnajst let in deklico staro štirinajst let, ki je bila v mestu v šoli. Neka ob tem času je imelo priti na svet nadaljno dete.

Z ono smešno sramežljivostjo sta si zakonsta na vse mogoče načine prizadevala, da prikrijeta otrokoma položaj, v katerem se je nahajala mati, ter bližajoči se dogodek. Ko se je torej približal veliki trenutek, je oče prišel k sinu ter rekel:

Fant, dobil si brata.

Sin ni ničesar rekel. Oče je sedel mrko za mizo ter mu izročil par trenutkov pozneje brzojavko.

Nesi to v brzojavni urad, — je rekel, — ter pošli svoji sestri. Tukaj je dolar za stroške.

Deček se je vrnil ter izročil očetu drobiž.

Kaj, — je rekel oče, — brzojavka je stala vendar več kot 35 centov?

Da, — je odvrnil deček, — ona, katero si napisal ti, bi stala več. Jaz pa sem poslal svojo brzojavko.

Ali res? — je rekel oče, — In kaj si brzojavil?

O, je rekel deček, — brzojavil sem sestri la to: — Jaz dobim stavo, fant je!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

H. J. MAGOG:

MORILEC?

Gospod Rozoy je bil obhodil ne-
prijazno obzidje, ki je trnjeva seč
brnila dostop do njega in prišel
do mrkih dur. Nalik jetniškim
vratom, vseh okovanih s ključav-
nicami in žebli. Zgradba se mu
je videla negotoljubna in zlove-
šča; ni se mogel odločiti, da bi po-
tegnil za zarjavelo verigo in po-
zvonil.

Vihar se je zaganjal vanj, dež
mu je bil v obraz in mu curljal
po obleki. Vse okoli ni bilo videti
biše in če je hotel priti v to mrko
poslopje, je moral skozi bodečo
goščo, ki mu je trgala stegna; raz-
tezala se je obkraj poti, kjer je
stal njegov pokvarjeni avtomobil.

Med tem se je bilo stemnilo. Kje
naj poteka za pomoč in zavetišče
pred nevihto?

Gospod Rozoy je potegnil za ve-
rigo in zvoncec je turobno zapel.

Ni se nadejal prijaznega spre-
jema. Toda ko je zagledal bešast
in skoraj živinski obraz, ki se je
zdajel pojavil med polodprtimi
vrat, je nehote stopil korak na-
zaj.

— Česa želite? je vprašal go-
durnjak glas.

Preden se je odločil, da mu od-
govori — ali da mu obrne hrbet,
kakor ga je na prvi mah prevzela
želja — si je gospod Rozoy mo-
žda nekoliko ogledal.

Sodeč po njegovi uniformi in
belem predpasniku, je utegnil biti
kak sluga. Toda zakaj je njegov
obraz tolikan neprijetno spomi-
njal na paznike v jetnišnicah?

— Avto se mi je pokvaril in vr-
hu tega sem zgrešil pot, je pojas-
nil gospod Rozoy. Prenočišča iščem,
pa mehanika, da mi popravi av-
to. Ali ni v bližini kake vasi?

— Do najbližje je dobri dve
uri hoda in pot je slaba, je odgo-
voril sluga. Šofer bi vam že lah-
ko malo pomagal, a prav zdaj ga
ni doma.

— Gospodu Rozoyu se je vrnil
pogum.

— Ali bi ga lahko počakal? je
predlagal malce negotovo.

Sluga ga je premeril od nog do
glave; videti je bilo, da se obotav-
lja.

— Povabil bi vas noter, je od-
govoril, ali...

Gospod Rozoy si je to okleva-
nje razlagal po svoje: segel je v
žep in ponudil slugi napitnino.
Toda storil bi bil mnogo bolje, da
mu je dal dogovoriti.

— Nu, je dejal možak, kakor da
se je premislil in vzel ponujeni mu
novec. Bolje vam bo vse eno kakor
zunaj v viharju. Pojdite z menoj!

Vedel ga je do hiše in ga po-
zval naj stopi v predvorje. Ob po-
gledu na porcelanaste vaze obeal-
nike z zreali in povosčeni parket
s preprogo se je nesrečni avtom-
obilist nekoliko pomiril.

Tisti mah so odprla neka vrata
in na pragu se je pojavil eleganten
smehljajoč se gospod.

— Kaj je, Baptisti? je vprašal
slugo.

— Neki popotnik je tu, ki išče
zavetja pred nevihto, je zagodrnjal
sluga, ki mu je bilo očividno ne-
prijetno, da so ga zalotili pri kr-
šenju hišnega reda.

Domačin — Rozoy ga je imel
za hišnega gospodarja — je bil
videti prijetno iznenaden.

— Naj stopi noter! Gosta, ki
nam ga pošlje tako srečno naključ-
je, je treba lepo sprejeti, je vzklik-
nil s kar smešno svečanostjo v
glasu. Gospoda vabim na naše
malo slanje!

Ne mence se dalje za slugo, ki
se je bil že pripravil da začne na-
števati pomisleke, je prijel gosta
pod pazduho in ga potisnil v ble-
ščevo razsvetljen salon, kjer je se-
dela kakih dvanaest oseb.

Bili so sami inočki. Ob njegovem
vstopu so se vsi ozirli vanj in go-
spod Rozoy je začutil, da jim ni

dobrodoše gost. Med tem ko ga je
ljubeznivi gospodar posadil v na-
slanjač pokraj veselo plapolajo-
čega kamina, so se gostje pomen-
ljivo spogledovali in si skrivnostno
šepetali na ušesa.

— Posušite se, ga je prijazno
pozval gospodar. Predstavili se
bomo kasneje.

Toda prišlecu je njegova lju-
bezljivost zvenela nekom krivo in
zdalo se mu je, da leži na zbrani
družbi nekaj zločestega.

Čudni ljudje!... Na kako zboro-
vanje so se bili neki sešli? In kaj
so bili? Rozoy je čutil, da se me-
nijo o njem in očitajo gostitelju,
ker ga je bil privedel, med nje.

Toda le-ta je naposled očividno
zmagal nad njihovimi pomisliki:
s hlinjeno prijaznostjo je glasno
povzel:

— Zakaj bi izpreminjali, spo-
red? Gospod lahko ostane. Treba
ga je le o vsem poučiti.

Stopil je k Rozoyu ki mu je že
začenjalo puhteti od obleke, ter
mu zadal nenačeto vprašanje:

— Ali ste že kdaj ubili člove-
ka?

— Jaz? ja osupel vzkliknil
vprašanec. Kakšna misel!... Ne,
nikakor ne!

— Zdi se, da vam misel na u-
mor ni prijetna, je s pokojnim u-
smevom mignil gostitelj. Odpor-
pa bi vas utegnil miniti, recimo
v posebnih okoliščinah. Ali bi u-
bili človeka, da si rešite življenje?

— Seveda, je energično odvrnil
Rozoy ki ne vedel, kam oni meri.

Veseli grohot je sprejel njegov
odgovor. Nekateri so celo kriče
pritrjevali in cepetali od divje raz-

posajenosti, ki si je Rozoy nikakor
ni vedel razložiti.

— Dobro... Preizkusili vas bo-
mo, je resno izjavil biški gospodar.
Ravno prav ste prišli!... Bili smo
že v nemajhni zadregi. Pomislite;
hoteli smo poslati na oni svet zelo
dragega nam prijateja, ki nama je
na moč nadležen.

Zdaj boste storili to vi namestu
nas. Vse je pripravljeno.

To reki je odgrnil zastor, ki je
zakrival kot sobe. Prestrašeni gost
je zagledal moža z zamašenimi usti
privezanega k naslanjaču.

— Vi ali on, se je zarežal čudni
gostitelj. Pritisnite na gum in
električni tok ga bo ubil. Potem
lahko odidete.

Neizreklija groza in stud nad
takim početjem sta prevzela Ro-
zoya. Hotel se je upreti a tisti mah
so se zgrnili okoli njega demoni
obraz in dva tucata rok sta se
preteče iztegnila proti njegovemu
vratu. V blaznem strahu sam ni
vedel, kdaj se je s prstom dotaknil
porcelanskega stikala in pritisnil!...
Na stropu je zagorel lestenec. Ob-
sojenec je vztrepetal in obraz se
mu je spail...

Rozoy se je od groze onesvestil.

— Vprizoritev je bila strahotno
verna, je pozneje pripovedoval ne-
radovoljni krvnik. A vendar je
bilo vse zgolj komedija in nimam
na vesti nikakega človeškega živ-
ljenja. Toda ko sem se zavedel in
zagledal pokraj sebe zdravnika u-
mobolnice, ki me je bilo vanjo
spravilo naključje in neumen
strežnik — tako neumen, da me je
bil spustil med resnične norce, ki

ZLOČINCI NA POČITNICAH

Neki tajni londonski policist je
nameraval nekega znanega vlo-
milca prijeti, ker se mu je zdela,
da je bil pri neki tatvini juvelov
soudelčen. Inšpektor onega o-
kraja pa mu je sporočil, da do-
tični ne more biti kriv, ker se na-
haja na počitnicah.

Skoraj nevrjetno se to čuje, a
vendar je res. "Mar mislite, da
mi vlomilci ne potrebujemo oddi-
ha in nekoliko spremembe?" je
dejal eden izmed znanih vlomil-
cev. "Kdo pa bo 'delal' celo leto,
ne da bi se nekoliko odpočil".

Vsakemu pravemu zločincu ni-
ti na misel ne pride, da bi v času
ko se nahaja na oddihu, izvršil
kak zločin. Ker so vsi taki več ali
manj praznoverni, smatrajo tudi
za nesrečo, ako bi na počitnicah
kaj napačnega izvedli. Neki "no-
vinec" je v letovišču vlomil v ne-
ko vilo. Ko se je to med kolegi zve-
delo, so ga tako bojkotirali, da si
je revež mislil vzeti življenje.

Neki velik tat je v letovišču ri-
baril z ondodnim župnikom, ob
nedeljah igral v cerkvi orgle in
pogosto prebiral sveto pismo. Vi-
karju se je znal tako prikupiti,
da mu je ta pri odhodu daroval
srebrno tobačnico v spomin. Ko je
prišel s svojimi tovariši vkup, jim
je pokazal tobačnico ter se pri
tem porogljivo nasmešnil. Njogo-
va zadnja kazen je bila namreč,
za tatvino šestintridesetih srebr-
nih tobačnic.

Med zločinci so tudi praznove-
ci, ki mislijo, da morajo med po-
čitnicami storiti kako dobro dela.
S tem, pravijo, da odženo nesrečo
in bi tega ne izvršili, bi bili o Bo-
žiču že v zaporu. Zato je razumlj-
vo, zakaj je neki vlomilec lansko
leto v nekem morskem kopališču
pokupil ves sladokled dveh slado-

so imeli svojo "zabavo" — ni do-
sti manjkalo, verujete mi, pa bi bil
za zmerom ostal v blaznici — ta-
ko silno me je bila stvar pretresla.

ledarjev ter ga razdelil med več
kot sto otrok.

Ko se je neki "letovičar" vrnil
na delo, in ga je tovariš vprašal,
je li izvršil kako dobro delo, mu
je ta pokazal izresek iz lokalnega
časopisa, na katerem je stalo, da
je anonimni dobrotnik dva stara
zakonska vzel v avto na daljo tu-
ro ter jima prav kraljevsko po-
stregel. Grajšček nekega velepo-
sestva je hotel na vsak način odr-
žati "letovičarja", ki mu je storil
tako dobro delo. Letovičar, zlo-
činec seveda, je namreč opazil, da
pri kvartanju grajščaka goljufa-
jo. Poučil ga je v nekaterih stva-
reh in mu pokazal nekaj trikov,
nakar je grof vsa zaigrano svoto
zopet priigral in še mnogo več.
Bil je takorekoč rešen poloma, ki
mu je že grozil. Zato taka hvalež-
nost. Seveda se zločinec ni udal
ter ostal pri svojem prejšnjem
pokliu.

Neki drug tak nebodigatreba
pa je imel največje veselje, ako
je v letovišču smel snažiti cerkve-
ne kljube in drugo medenino. Ja-
ko mirno opravilo za človeka, ki
je bil radi uboja in raznih zloči-
nov ponovno pod ključem.

Smrt častnika.

Umri je v Gradeu generalmajor
v pokoju Adolf Smole, rodom iz
Sevnice ob Savi. Pokojnik je bil
svojedobno komandant žandar-
merije na Štajerskem.

V Londonu je stalno zaposlenih
okoli 7000 godbenikov.

Od solnce razgreta cesta uniči
pnevmatiko motornih vozil za po-
lovico prej, kot pa mokra, ali pa
po dežju izprana.

*

Ptice imajo še posebne trepal-
nice, ki jim omogočajo, da si va-
rujejo oči pred premočno svetlo-
bo. Vendar pa skozi te tudi vi-
dijo.

POLETNI IZLET v Jugoslavijo.

Kdor hoče res udobno potovati v domovino, naj se

udeleži POLETNEGA IZLETA na parniku

FRANCOSKE ČRTE

"PARIS"

ki odpluje dne 25. JUNIJA.

Potnike bo spremljal Mr. LOUIS BENEDIK,
upravitelj "Glasa Naroda".

Oglasite se čimprej, da vam zamoremo preskrbeti
vse potrebne listine in vam dati vse natančne in-
formacije.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK CITY

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

DRŽAVLJANSKO STANJE MORNARJEV.

Novi generalni pravdnik Zdru-
ženih držav, William D. Mitchell,
objavil je mnenje, s katerim raz-
jasnjuje državljansko stanje ino-
zemskih mornarjev, ki so izjavili,
da želijo postati ameriški držav-
ljani, in so služili tri ali več let
na trgovskih ladjah Združenih
držav.

V odgovor na vprašanje s strani
generalnega poštarja o držav-
ljanstvu teh mornarjev vrhovni
pravdnik izjavlja, da se taki mor-
narji morejo smatrati kot da bi
bili ameriški državljani, v kolikor
se tiče zahtev zakona o trgovski
mornarici od leta 1928.

Deloma se to avtoritativno mne-
nje glasi:

"Prikrasiti inozemcem, ki so
zaslužili pravico do državljan-
stva... priliko do nameščenja
kot članov moštva ameriških la-
dij, uporabljeni v oceanski poštni
službi, bi pomenjalo isto, kot po-
stavljati jih na isto stališče kot
druge inozemce, ki te pravice ni-
so zaslužili. Tako postopanje bi o-
čividno porazilo liberalne name-

GEOLOŠKO PROUČEVANJE

RUSIJE

Vsako leto potuje po Rusiji mno-
go znanstvenih ekspedicij, ki raz-
iskujejo ogromno rusko zemljo v
vseh smereh. Največ znanstvenih
ekspedicij proučuje rusko zemljo
iz geološkega vidika. Geologi so že
proučili Kolski polotok, Pečorsko
oblast, Jakutsko, Kamčatko, bre-
gove Bajkalskega jezera, srednje-
azijsko puščavo, Kavkaz itd. Na-
men teh ekspedicij je izdelati eno-
ten geološki zemljevid sovjetske
Rusije. Delo hitro napreduje in
kmalu bo geološki zemljevid pro-
strane ruske zemlje izdelan.

Če se ti ogljen prah zaje v ko-
žo, se ga boš težko rešila. Kadar
pomivaš, si nazadnje roke dobro
izmij s toplo vodo in z milom in
prav močno obriši. Če pustiš ko-
žo važno, ti bo razpokala. Več-
krat, posebno pa zvečer, si utri
roke z limono ali z glicerinom;
če nimas drugega, vsaj z zrncem
masla. Ko se zjutraj umivaš, si o-
briši prste tako, da si z brisačo
podrgneš kožico od nohta, da se
ne bo preveč zarastla čez noht,
kar ni lepo. Ko umivaš prikuha-
no posodo, je ne drgni z nohtmi,
da se ti ne skrhajo; taki nohti se
pri šivanju zatikajo, včasih se tu-
di začesnejo in bole; obgriznjeni,
skrhanji in do živega odrezani
nohti seveda niso estetični. Priku-
hano posodo odrgni z leseno trš-
čico, žlica se namreč obrusi in tu-
di posodi škoduje, posebno emaj-
lirani. Črni nohtovi so seveda še
grši kakor premajhni. Čisti si jih
z leseno ali koščeno palčico, ne pa
s škarjami, ki ti preveč odločijo
kožo.

Vsa ta nega rok ni znak neči-
murnosti in ženska ne porabi prav
nič časa za tako markiranje. To
opravi mimogrede pri delu in umi-
vanju.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ-
JI SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI.

Še ena stvar dodana
dobrim stvarem
življenja

CAMEL

CIGARETE

ZAKAJ SO CAMELS BOLJŠE CIGARETE

Camels vsebujejo tak tobak in so tako mešane kot ni
bilo nudeno še v nobeni drugi cigareti.

Napravljene so iz najbolj izbranega turškega in ameriš-
kega tobaka, kar ga raste.

Camels so vedno rahle in mile.

Kakovost Camel je ljubosumno vzdrževana... od naj-
večje organizacije tobačnih izvedencev na svetu...
nikdar se ne izpreminja.

Kadite Camels tako pogosto kolikor hočete... nikdar
ne bodo utrudile vašega okusa.

In tudi ne puščajte neprijetnega pookusa.

Rdeče rože.

ROMAN.

Za Glas Naroda priredil G. P.

41

(Nadauevanje.)

Josta je živahno priklimala.

— Seveda, to je de otročarija. Važnih stvari se vendar ne zapije.

— Ne, ne, Seveda, pred tujimi očmi. bi se rado prikrilo tudi to za vsako ceno. Kadar pa hočeš skriti svoj dnevnik, ti lahko pokažem jaz skrivnost. Ti najbrž še ne veš, da ima ta pisalna miza skriven predal, kajti jaz sem to izvedela od svojega pokojnega moža ter nisem nikdar nikomur sporočila tega. Vidiš, če pritisneš na kelih te rože iz mozaika ter jo potisneš na desno stran, se odpre ta predal. Tam lahko hраниš svoj dnevnik, kjer bo varen.

Tako je rekla grofica Gerlinda ter pokazala Josti, kako se lahko prodal odpre ter zapre.

Slednja je v zahvalo pokimala z glavo.

— To si bom zapomnila, Gerlinda ter se smpatam poslužila tega predala, — je odvrnila. — Prosim te pa sedi. Danes si že zelo zgodaj na poti.

— Da, moja služabnica si je danes izprosil dopust, da se lahko udeleži neke poroke v garniziji. Vsled tega sem se pustila preje preobleči kot ponavadi in ker nisem imela ničesar drugega, sem sklenila obiskati tebe. Vse to pa je skrajno nevažno. Dosti važnejše so zame tvoje objokane oči. Ali mi nečeš zaupati svojih težav, draga Josta?

Mlada žena je bolešno stisnila skupaj svoje čelo. Bilo ji je nad vse mučno, da jo je zasačila Gerlinda pri solzah. Zopet enkrat je zaupala svojemu dnevniku svoje hrepenenje po ljubezni Rajnerja in tedaj jo je premagala bolest, da mu ne more biti nič drugega, kot njegova poročena žena.

— Jaz v resnici nimam nobenega jada, Gerlinda. Človek je včasih pač slabe volje. Mogoče imam tudi nekoliko domotožja po svojem očetu. Sploh pa je človek slabe volje, kadar je nebo tako mrko ter ne sveti sonce.

Gerlinda pa je zmajala s svojo glavo.

— Zakaj nisi odkritosrečna z menoj, Josta? To bi bila prav lahko, — kajti jaz poznam tvojo bolest.

Josta se je prestrašila ter postala temnordeča. Njene oči so nemirno zrlle proti Gerlini. — Ne, ne. Kako bi mogla, prosim ter, pušti me v miru!

Grofica pa se ni dala ustaviti.

— Da, Josta, jaz vem, da si to tako nesrečna, ker ne moreš ljubiti Rajnerja kot mora žena ljubiti svojega moža, — je rekla mehko.

Josta je dvignila svoji roki pred lice, da prikrije svoj sram. Vsa tresoča se je pričakovala razkritja njene skrivnosti. Sedaj pa je čula, da se nahaja Gerlinda na napačni poti.

Ko je nekoliko pozneje povsila svoji roki, je bila bleda ter murna.

— No, če bi bilo tako kot praviš ti, zakaj naj bi govorila o tem? — je rekla pritajeno.

Gerlinda se je sklonila naprej ter prišla za obe roki Joste.

— Pusti naju govoriti o tem, Josta. Jaz bi te rada pomirila. Tebi ni treba delati si nikakih očitkov. Ali misliš, da ostaja Rajner tebi več dolžan kot ti njemu?

— Kaj misliš s tem, Gerlinda?

— Jaz te hočem pomiriti. Me ženske moramo držati skupaj in jaz te imam rada ter nočem, da bi se brez koristi mučila. Rajner te tako malo ljubi kot ti njega. Ali pa že veš, da je pred leti njegovo sree pripadalo neki drugi ženski?

— Draga Gerlinda, — je rekla Josta ter tesno stisnila svoji roki da ne izgubi svojega mira, — Rajner mi ni ničesar povdal o tem in on ne bo hotel, da bi midve razpravljali o tem.

Grofica je napravila odklonjevalno kretnjo. Njene oči so žarele kot v mrelci.

— Ah, ne bodi tako bedasta, Josta. Rajnerju ni treba vedeti da govorimo o tem. Jaz vem, da ni nikdar govoril tebi o ženski, katero ljubi sedaj že leta in leta in ki je nedosežena zanj. Njeno ime varuje kot svetišče v svojem sre ter je postalo meni znano le vsled slučajja. Bil je ves iz sebe, ko sem mu ga navedla nekega dne.

Josta se je nalahko stresla.

Pozabila je, da jo je neki notranji glas svaril pred Gerlindo ter mislila sedaj na nato, da je poznala Gerlinda ime ženske, na katero je mislila dan za dnem v morečem ljubosumju.

— Ti veš, katera je ta dama? — je vprašala naglo.

Grofica Gerlinda je povsila svojo glavo.

— Ja, jaz jo poznam.

Josta je kot proseče izgnila svoji roki.

— Imenuj mi jo, — prosim te.

— Jaz morem storiti to le pod enim pogojem.

— Pod kakšnim?

— Da nikdar ne izgovoriš tega imena v navzočnosti drugih ljudi in da tudi ne izdaš Rajnerju, da sva govorili o tem.

— Moja beseda na to. Jaz obljubljam globoko molčecnost.

— Tudi midve bova le enkrat imenovali to ime, Josta.

— Da, govori le, — je silila Josta, ki je popolnoma pozabila, da ne smatra Gerlinda v svojem sre za prijateljico in da je bilo neupameto deliti tako skrivnost z njo. Hrapnela je le po tem, da izve za to ime.

— Dobro, slišala ga boš, — je rekla, se sklonila ter zašepetala Josti v uho:

— Ona je sestra vojvode, velika vojvodinja Helena. Ko je bila še princesinja, je bil Rajner na skrivnem zaročen z njo. Oba sta u pala, da bosta dobila privoljenje vojvode. Ta pa je obljubil roko svoje sestre velikemu vojvodi in morala se je poročiti z njim. Ker ni imel Rajner nobenega upanja več, da dobi ljubljeno svojega srea, je dal tebi svojo roko, ker ima gotove dolžnosti glede majorata.

Josta je sedela, blede ter z velikimi očmi in krog njenih ustnic je drhtelo. Poznala je nežno in ljubko veliko vojvodinjo Heleno, o koe lepoti so splošno sanjarili v dvornih krogih.

— O, sedaj razumem, — razumem vse! Raditega je ostal tudi Rajner tako dolga leta proč od dvora in raditega je tudi kazala najvišja gospoda tako veliko zanimanje za njegovo zaroko ter poroko in raditega je tudi napravila vojvodinja znamenje molka, — je rekla poluglasno, zatopljena v globoke misli.

(Dolje prihodnj.)

JENS JOERGENSEN:

Strup.

Večer se dela.

V delavnici stoji suh mož, siv in star; odet je v dolgo haljo in vari strup. Skozi visoka, obokana okna pada medla svetloba na steklenke z mrtvaško glavo. Mož je kemik, ki proizvaja in prodaja ljudem strup.

Zunaj je solnce utonilo.

Za mestnimi stolpi žari nebo in vsi zvonovi zvone "Ave Maria". Mož preneha z delom in odpre okno. Zamišljen se sprehaja po sobi; zunaj pa pozvanjajo večerni zvonovi... Iz dimnikov se vije črn dim, vali se nad strehami in polni ozračje.

Kemik, ki meša strup, mrmra v poltemo:

"Strup! Proketo se ga boje. In"

vendar — ali je prepovedano variti strup? Saj je to znanost in umetnost kakor tisoč drugih znanosti in umetnosti. In znanost je zakonito dovoljena. Jaz prodam strup onemu, ki ga hoče kupiti in ne računam niti mrtvice več, kakor je vreden. Za svoje delo zahtevam primerno plačilo. Mar je to protizakonito, je nečastno, je kaznivo? Jaz mislim, da ne... Pravijo, da zastrupljenja na deželi naraščajo in šepetajo, da jaz prodajam strup. Kaj vem, za kaj rabijo strup? — Lahko si umijem roke... Meni ni nič mar, čisto nič! Jaz sam ne bi položil človeku niti bilke na pot... Tako tiho in redno živim kakor menih — svetec. Plačujem davek, doklade mestu in državi; dam milosrčino vsakomur, ki potrka na moja vrata. Moji mojimi štirimi

Paul Whiteman

Nocoj na Columbia omrežju od obali do obali od 9. do 10. zvečer Eastern Daylight Saving Time.

Nocoj vam bo dotikljaj vašega kazala na radio prinesel neprekosljivo plesno godbo "Kralja Jazza" in njegovega svetovno slavnega orkestra. Iz uljudnosti OLD GOLD CIGARET. ...ni ga kašlja v celi kari."

OLD GOLD CIGARETE

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prilagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne iskustve vam mi samoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvovrstne brozoparke.

Tudi nedržavljan samorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnje vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselilškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1928 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošlec osebnorad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljenška postava. Glasom te postave samorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje možje s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša 60.000 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanek, ki so se pe 1. junija 1928. leta poročili z njimi. Jedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih na državljanov, ki so bili postave pripadniki v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošelj na ameriškanke vosej.

SAKSER STATE BANK 88 Cortlandt Street

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

RAZNE POVESTI in ROMANI:

Amerika, povsod dobro, doma

najbolje

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Arsene Lupin 60

Beneška vedeževalka 35

Belgrajski biser 35

Beli mešec 40

Bele noči (Dostoevski), trdo vez. 75

Bele noči, mali junak 60

Balkansko-Turška vojna 80

Balkanska vojna, s slikami 25

Berač s stopnje pri sv. Roku 50

Blagajna Velikega vojvode 60

Boy, roman 65

Burska vojna 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

Božični darovi 60

Božja pot na Smarno goro 20

Božja pot na Bledu 20

Boj in zmaga, povest 80

Cankar: Bela Krizantera 75

Grešnik Lenard, broš. 70

Mimo življenja 80

Cvetke 25

Cesar Jožef II. 34

Cvetina Borogradska 50

Čarovnica 35

Črni panter, trd. vez. 80

broš. 60

Čebelica 25

Črtice iz življenja na kmetih 35

Drobiz, salbi car in razne povesti 60

spisal Milčinski 60

Darovana, zgodovinska povest 50

Dekle Eliz 40

Dalmatinske povesti 35

Drama v zraku, roman 40

Dolga roka 50

Do Ohrida in Bitolja 70

Detelja 60

Doli z orožjem 50

Don Kisot iz La Manhe 40

Dve sliki, — Njiva, Starka — (Meško) 60

Devica Orleanska 50

Dubovni boj 50

Dedek je pravil; Marinka in skrateljki 40

Elizabeta 35

Fabiola ali cerkev v Katakombah 40

aravska ukharica 85

Fran Baern Trenk 35

Filozofska zgodba 60

Fra Diavolo 50

Gordovnik (2 zvezka) 120

Godovski katekizem 25

Godstine v stari Ljubljani 60

Grška Mytologija 1

Gusarji 75

Hadži Murat (Tolstoj) 60

Hektorjev meč 75

Hči papeža, trd. vez. 1

Hudi časi, Blage duše, veseloliga 75

Hiša v Strugi 50

Hedvika (Kmetova) 35

Helena (Kmetova) 40

Hudo Brezdnio (II. zv.) 35

Humoreske, Groteske in Satire, vezano 80

broširano 60

Izlet gospoda Broučka 130

Iz tajnosti prirode 50

Iz modernega sveta, trd. vez. 160

Igračke, trd. vez. 1

broširano 80

Igralec 75

Jagnje 30

Janko in Metka (za otroke) 50

Jernač Zmagovalec, Med plazovi 30

Jutri (Strug) trd. v. 75

broš. 60

Jurčičevi spisi: Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih 10

Sosedov sin, broš. 40

6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer 6

broširano 75

Kako sem se jaz likal (Aleševic) I. zvezek 60

Kako sem se jaz likal (Aleševic) II. zv. 60

Kako sem se jaz likal (Aleševic) III. zvezek 60

Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji 130

Kmečki punt, trd. vez. 90

broš. 30

Krvna osveta 30

Kuhinja pri kraljici gosji nočici 25

Kaj se je Markaru sanjalo 25

Kazaki 80

Kmetke povest, trd. vez. 1

Kraljevič berač 30

Križev pot, roman (Bar) trd. vez. 110

stenami ni samopasnosti, ni hudobje....

Zelo spretno kuham sirupe, toda pri tem sem pošten. Svoj strup prodajam kakor drugi kruh. Eni so potrebni kruha, drugi strupa. Eni se živijo s kruhom, drugi se morajo s strapom. Ne morem pomagati...."

To in še drugo je mrmral stari kemik, medtem ko je že parla na zemljo noč. Potem nažge oljnat svetiljko in še dolgo strmi v steklenke z mrtvaškimi glavami....

Vleže se k počitku; a sredi noči se prebudi in strahu, da so prišli biriči ponj. In vendar mu vest ni pokazala v spanju trupel onih ljudi, ki jih je njegov strup umoril. Meni, da je nedolžen, obrne se v postelji in spi dalje....

Zanj ni paragrafov.

V Indiji se okoli dvajset odstotkov domačinov ki se vozijo z železnico, izogne plačilu za vožnjo.

Križev pot patra Kupljenika

Kaj se je izmislil dr. Oks 45

Levstikov zbrani sipsi 90

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač (Levstik) 70

2. zv. Otročje igre v pesenah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Jeza na Parnas. — Ljudski Gals — Kraljevdovski rokopis — Tolmač (Levstik) 70

Trdo vezano 1

5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike 70

Ljubljanske slike, Hišni lastnik, Trgovci, Kupčijski strahnik, Uradnik, Jezični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakarca, Duhovnik itd. 60

Marjetica 50

Mladi gospodar, broš. 50

Moje življenje 75

Mali Lord 80

Milionar brez denarja 75

Mrvo mesto 75

Malo življenje 65

Maron, krščanski deček iz Libanona 25

Mladih zanikernikov lastni životopis 75

Misterija, roman 110

Mlinarjev Janez 50

Musolino 40

Mrtvi Gostač 35

Mali Klatež 70

Mesija 50

Malenkosti (Ivan Albrecht) 25

Mladim srecm. Zbirka povesti za slovensko mladino 25

Mož s raztrgano dušo 1

Na valovih južnega morja 30

Na različnih polih 40

Notarjev nos, humoreska 35

Narod, ki izmiva 40

Naša vas, II. del, 9 povesti 90

Nova Erotika, trd. vez. 70

Nova Erotika, trd. vez. 70

Naša leta, trd. vez. 50

broširano 60

Na Indijskih otokih 50

Nekaj ljudje 40

Nekaj iz ruske zgodovine 35

Nihilist 40

Narodne pripovedke za mladino 40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pobodov blvskega slovenskega polka 150

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka 25

Onkras pragozda 30

Odkritje Amerike 60

Pasti in zanki 25

Pater Kajetan 1

Pingvinski otok 60

Povest o sedmih obesenih 50

Pravica kladiva 50

Pabirski iz Roza (Albrecht) 25

Pariski zlatar 35

Petelinov Janez 75

Prihajač, povest